

Електронне повідомлення

Національний банк України
Департамент методології

Асоціації українських банків,
Асоціації «Український Кредитно-
Банківський Союз»,
Асоціації «Незалежна асоціація
банків України»,
Банкам України

07.07.2015 № 22-01012/46746

Про здійснення контролю за операціями
резидентів, які передбачають експорт
послуг нерезидентам через мережу
Інтернет

До Національного банку України звертаються уповноважені банки та їх клієнти щодо здійснення контролю за операціями з експорту резидентами [біржі фрілансу (програмісти, дизайнери, копірайтери, перекладачі), прями продажі (програмісти, дизайнери, копірайтери, перекладачі), магазини аплікацій (програмісти), стоки (фотографи, ілюстратори, оператори), торгівельні майданчики (майстри, посередники з продажу товарів Made In Ukraine), рекламні посередники (власники сайтів, блогери) тощо] послуг нерезидентам через мережу Інтернет. При цьому, виникають питання щодо переліку документів, які потрібні банкам для здійснення валютного контролю за вказаними операціями, а також необхідності їх перекладу на українську мову та засвідчення копій цих документів.

У зв'язку з цим повідомляємо.

Законодавством України, зокрема, Законом України «Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті» (далі – Закон № 185), Декретом Кабінету Міністрів України від 19.02.1993 № 15-93 «Про систему валютного регулювання і валютного контролю», Інструкцією про порядок здійснення контролю за експортними, імпортними операціями¹ (далі – Інструкція), Положенням про валютний контроль², постановою Правління Національного банку України від 03.06.2015 № 354 «Про врегулювання ситуації на грошово-кредитному та валютному ринках України» (далі – Постанова № 354) встановлені строки розрахунків за експортними та імпортними операціями резидентів, на уповноважені банки покладений обов'язок щодо контролю за дотриманням резидентами законодавчо встановлених строків за цими операціями, які здійснюються через уповноважені банки, а також визначений порядок здійснення такого контролю.

¹ Затверджена постановою Правління Національного банку України від 24.03.1999 № 136 (зі змінами).

² Затверджене постановою Правління Національного банку України від 08.02.2000 № 49 (зі змінами).

Так, відповідно до статті 1 Закону № 185, пункту 2.1 розділу 2 Інструкції № 136, пункту 1 Постанови № 354 в разі експорту робіт (послуг), прав інтелектуальної власності виручка резидентів у іноземній валюті підлягає зарахуванню на їх валютні рахунки в уповноважених банках у строки виплати заборгованостей, зазначені в контрактах, але не пізніше 90 календарних днів з моменту підписання акта або іншого документа, що засвідчує виконання робіт, надання послуг, експорт прав інтелектуальної власності.

На виконання зазначених вище норм для здійснення контролю за дотриманням резидентами законодавчо встановлених строків розрахунків (зокрема, для відліку цих строків) за операціями, що передбачають експорт робіт (послуг), прав інтелектуальної власності нерезидентам, банки в разі надходження від нерезидентів коштів на користь резидентів вимагають від клієнтів копії договорів з нерезидентами, а також актів та інших документів, що підтверджують виконання робіт, надання послуг, експорт прав інтелектуальної власності.

Щодо форми зовнішньоекономічного договору за операціями з експорту резидентами послуг нерезидентам через мережу Інтернет необхідно зауважити, що згідно із законодавством України, зокрема Господарським кодексом України, Цивільним кодексом України, Законом України «Про зовнішньоекономічну діяльність», Положенням про форму зовнішньоекономічних договорів (контрактів)³ документи, що застосовуються у міжнародній практиці, можуть виступати в ролі зовнішньоекономічного договору, якщо вони відповідатимуть певним умовам.

Зокрема, такі документи можуть вважатись договором у випадку, якщо будуть належно оформлені, міститимуть достатню інформацію про сторони, між якими мають здійснюватися розрахунки, умови та вимоги, згідно з якими встановлюються зобов'язання, а також прийняття стороною пропозиції (оферти) і вчинення нею відповідних дій. Це можуть бути публічна пропозиція про угоду (оферта) і підтвердження про її прийняття іншою стороною, «інвойс» (рахунок-фактура) або інші.

Щодо документів, які використовуються банком в якості підтвердження експорту послуг та є підставою для відліку законодавчо встановлених строків розрахунків, законодавство України (зокрема, норми статті 1 Закону № 185, пункту 2.2 розділу 2 та пункту 4.2 розділу 4 Інструкції) не встановлює вичерпного переліку документів, що підтверджують виконання резидентом робіт, надання послуг, передавання прав інтелектуальної власності нерезиденту, і є підставою для відліку банком законодавчо встановленого строку розрахунків за відповідною експортною операцією. При цьому, акт виконаних робіт, наданих послуг, переданих прав

³ Затверджене наказом Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 06.09.2001 № 201 (зі змінами).

інтелектуальної власності може бути лише одним із таких документів.

Якщо згідно з умовами експортного договору документом, який засвідчує надання резидентом послуг, виконання робіт нерезиденту, є, наприклад, «інвойс» (рахунок-фактура) або інший документ, що засвідчує виконання робіт, надання послуг, експорт прав інтелектуальної власності, то саме цей документ має вимагатися банком для здійснення валютного контролю і бути підставою для відліку банком законодавчо встановленого строку розрахунків за відповідною експортною операцією.

Щодо перекладу зазначаємо, що згідно з пунктом 1.11 розділу 1 Інструкції № 136 банкам надано право самостійно визначатись стосовно необхідності здійснення їх клієнтами перекладу на українську мову договорів із нерезидентами, які складені іноземною мовою, та інших документів, необхідних для здійснення валютного контролю за своєчасністю розрахунків за експортними, імпортними операціями їх клієнтів.

Щодо засвідчення наголошуємо, що відповідно до вищевказаного пункту Інструкції № 136 для копій документів, що подаються резидентом до банку, достатнім є засвідчення власноручним підписом резидента (уповноваженої ним особи) та відбитком його печатки (за наявності).

Заступник Голови
Національного банку України

В. Л. Рашкован